

η κοινωνία του μέλλοντος θα χαρακτηρίζεται από την τεχνολογία, η οποία θα παρεισφρήσει σε όλα ανεξαιρέτως τα επίπεδα της ζωής μας, είτε το θέλουμε, είτε όχι

Νέα Οικονομία, "πρόοδος και ευημερία"

Στη ροή της Ιστορίας, ό,τι το "νέο" ταυτίζεται συνήθως με το μέλλον, φέρεται ως συνώνυμο της εξέλιξης και της προόδου. Κατά την πραγμάτωση της εξέλιξης, γίνονται ανακατατάξεις σε όλα τα κοινωνικά επίπεδα, τόσο στις μικρές κοινωνίες, όσο και στο παγκόσμιο χωριό. Οσοι πιστεύουν πως ωφελούνται από τις ανακατατάξεις αυτές, με περισσότερο μένος προωθούν το "νέο". Οσοι, αντίθετα, θίγονται, αντιστέκονται. Οι μορφές προώθησης του νέου, όπως και οι μορφές των αντιστάσεων, αλληλίζουν και εξελίσσονται και αυτές με την πάροδο των αιώνων. Η ουσία, όμως, παραμένει η ίδια και μάλλον περιγράφηκε επαρκώς για τον χώρο που αφιερώθηκε.

Η ιστορική εποχή που διανύουμε είναι η απαρχή μιας μεταβατικής περιόδου. Φαίνεται να βαδίζουμε σε ένα παγκόσμιο πολίτευμα, με κυρίαρχο το στοιχείο της τεχνολογίας. Το πολίτευμα αυτό περιγράφεται με διάφορους όρους και σε διάφορα επίπεδα. Στον τομέα της οικονομίας επικρατεί ο όρος "παγκοσμιοποίηση", ενώ πολλοί αναζητούν όρους για να περιγράψουν και τις άλλες πλευρές της νέας αυτής κατάστασης (π.χ. "Network Society", από τον M.Castells, "Κοινωνία της Πληροφορίας", από την Ε.Ε., κ.ά.). Ένα είναι το σίγουρο: η κοινωνία του μέλλοντος θα χαρακτηρίζεται από την τεχνολογία, η οποία θα παρεισφρήσει σε όλα ανεξαιρέτως τα επίπεδα της ζωής μας, είτε το θέλουμε, είτε όχι.

Πρώτο και βασικότερο επίπεδο, η οικονομία. Με χρήση της τεχνολογίας, οι οικονομίες εξελίσσονται και δημιουργούν ένα νέο, παγκόσμιο έδαφος δραστηριοποίησης. Δεν πρόκειται "απλά" για την αξιοποίηση των δυνατοτήτων που μας δίνουν τα νέα εργαλεία που έχουμε στη διάθεσή μας, αλλά για την δημιουργία του χώρου εκτόνωσης καταστάσεων οι οποίες στο παρελθόν και χωρίς την προοπτική που σήμερα δίνει η τεχνολογία, θα εκτονώνονταν με βίαιο τρόπο σε μικρό χρονικό διάστημα. Με αυτή την έννοια, η μετάβαση στον "νέο κόσμο" μπορεί να χαρακτηριστεί ως νομοτελειακή.

Εξάλλου, εναλλακτικές εκδοχές ενός άλλου τύπου "νέου κόσμου", απέτυχαν.

Νέα οικονομία, λοιπόν, και μάλιστα ανεξάρτητα από την συνείδηση για τον νομοτελειακό ή όχι χαρακτήρα αυτής. Υπάρχει, όμως, ένα ερώτημα: αν η "παλαιά" οικονομία, δηλαδή ο μη-παγκοσμιοποιημένος και άνευ προηγμένης δικτυακής υποδομής καπιταλισμός, δεν έλυσε ουσιαστικά προβλήματα του Ανθρώπου, μπορεί να τα λύσει η Νέα Οικονομία; Αν ναι, πώς, αν όχι, γιατί; Λέμε ότι δεν έλυσε τα προβλήματα του Ανθρώπου, αναφερόμενοι όχι στην ικανοποίηση των καταναλωτικών αναγκών που η ίδια του δημιούργησε προκειμένου να κυριαρχήσει, αλλά σε άλλα πολύ περισσότερο ουσιαστικά ζητήματα, αν και ξεχασμένα, ή, τέλος πάντων, ερχόμενα στην επιφάνεια όποτε τα media το αποφασίσουν. Τέτοια είναι η εξάλειψη της πείνας από τον πλανήτη, η προστασία του περιβάλλοντος, η εξασφάλιση ευκαιριών, μόρφωσης και επιπέδου ζωής, τελικά, η εκπλήρωση του "άνω θρώσκω" της ελληνικής ετυμολογίας της λέξης "άνθρωπος".

Νέα οικονομία, λοιπόν, δεν σημαίνει απαραίτητα "πρόοδο και ευημερία" για όλους. Καλά-καλά δεν σημαίνει πρόοδο και ευημερία για όσους μετά μανίας "σπρώχνουν" το σήμερα σε ένα "αύριο" που δεν γνωρίζουν παρά μόνο από διαφημίσεις προϊόντων "νέας τεχνολογίας". Οι περισσότερο ενημερωμένοι, φοβούνται ένα αύριο μεταξύ "1984", "Matrix" και "Dark City" και ελπίζουν να έχουν φύγει από τον κόσμο αυτό όταν ένα τέτοιο αύριο έλθει. Κάποιοι άλλοι, εντελώς ανυποψίαστοι, θα προσκυνούσαν ένα κινητό "3ης γενιάς" αν κάποιος τους υπόσχονταν μια "καλύτερη" θέση "στελέχους". Αναζητήστε τους: ζουν ανάμεσά μας. Ρωτήστε τους πώς χαίρονται την "ελευθερία" του στεγαστικού δανείου και της γραβάτας "Armani" που αγόρασαν ως "αναγκαίο έξοδο παράστασης", την ώρα που είναι πολύ απασχολημένοι χτίζοντας την "κοινωνία της πληροφορίας" για να κάνουν οικογένεια ή για να ασχοληθούν με αυτή.

Κάποιοι, τέλος, επιλέγουν έναν άλλο δρόμο: αυτόν της κριτικής αντιμετώπισης και του αγώνα της αποκάλυψης της ουσίας των πραγμάτων, η οποία βρίσκεται, ως συνήθως, πολύ κάτω από την επιφανειακή τεχνολογία της ημιμάθειας και του παραμυθιάσματος. Μαζί τους και τούτη εδώ η γειτονιά, εντός ή εκτός εισαγωγικών διανοουμένων. Ακόμα και να διαφωνείτε με όσα λένε, να τα διαβάζετε με γυμνό μάτι, χωρίς τα γυαλιά της εικονικής πραγματικότητας που προσπαθεί να σας φορέσει ο "πολιτισμός" των gadgets.